

5. Ondernemen en Werk

Coalitieakkoord 2022 - 2026

Rijssen-Holten is een ondernemende gemeente. Onze ondernemers spelen een essentiële rol in de lokale economie, zorgen voor de werkgelegenheid en bevorderen daarmee de vitaliteit van Rijssen-Holten. We willen een MKB-vriendelijk klimaat, met ruimte voor ondernemerschap en aandacht voor duurzaam ondernemen. Dit vraagt een balans tussen economische groei en leefomgeving. Goed samenspel tussen de gemeente en ondernemers en een proactieve opstelling is hierbij belangrijk. Ook in de uitvoering van de participatiewet werken we nauw samen met ons lokale bedrijfsleven en onderwijspartners.

Levendige centra

Een levendig en aantrekkelijk centrum is van groot belang voor onze inwoners en is een visitekaartje voor bezoekers van buitenaf. We gaan voor compacte en levendige centra in onze kernen en een goed vestigingsklimaat. Leegstand gaan we tegen door creativiteit te stimuleren en ruimte te geven voor andere functies. De winkels in Rijssen blijven dicht op zondag, met respect voor de identiteit van deze kern.

Bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen in Rijssen-Holten zijn dé plek waar ondernemers elkaar ontmoeten, banen worden gecreëerd en werknemers de hele dag werken. Naast de in gang gezette uitbreidingen gaan we aan de slag met de herstructurering van bedrijventerreinen om tegemoet te komen aan veranderende behoeftes van bedrijven aan ruimte. We sturen hierbij actief op functies op een passende plek. Samen met ondernemers bekijken we hoe we op bestaande terreinen creatief ruimte en banen kunnen creëren. We zetten in op duurzame groei, lokale werkgelegenheid en meer diversiteit in bedrijfstakken.

Grenzen aan onze groei?

De arbeidsmarkt en onze lokale ambitie vragen om groei, maar we zijn ons ervan bewust dat groei ook grenzen heeft. We maken daarom een langetermijnvisie op het gebruik van ruimte, waarin zowel ruimtelijke als sociale aspecten worden afgewogen.

Vitaal buitengebied

Rijssen-Holten heeft een vitaal buitengebied en een sterke agrarische sector. De ontwikkelingen die op deze sector afkomen zijn uitdagend. Agrarische bedrijven moeten zich kunnen ontwikkelen om levensvatbaar te blijven, passend bij het karakter en de schaal van ons landschap. Tegelijkertijd is in het buitengebied ook ruimte voor bijvoorbeeld toerisme, verkoop van streekproducten en zorg als nevenfunctie bij agrarische bedrijven. De gemeente stimuleert deze extra of nieuwe functies. De ondersteuning van een gebiedscoördinator zetten we de komende periode voort.

Arbeidsmigranten

In Rijssen-Holten werken arbeidsmigranten die bijdragen aan onze lokale economie. Op het gebied van de huisvesting van arbeidsmigranten staan we open voor initiatieven uit het bedrijfsleven en maken we heldere afspraken. Daarbij stellen wij als gemeente duidelijke kaders en randvoorwaarden over waar, wanneer en hoe arbeidsmigranten worden gehuisvest.

Armoede

Helaas zijn er ook in Rijssen-Holten inwoners die leven in armoede. Dit uit zich in (zeer) beperkte financiële middelen of sociale uitsluiting, maar ook in gezondheidsproblematiek of kansenongelijkheid. We hebben oog voor deze verschillende vormen van armoede en de schaamte die dit met zich meebrengt. Samen met partners zetten we ons in om armoede zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast hebben we gemeentelijke armoederegelingen die de noodzakelijke financiële ondersteuning bieden. We zorgen dat we deze actief onder de aandacht brengen.

In welke lokale en regionale beleidsstukken is het beleid omschreven?

beleidsstuk	jaar van vaststelling	Herziening/evaluatie	Vastgesteld door college (c) of raad (r)
1. Structuurvisie centrum Holten	2012	Gaat op in Omgevingsvisie	r
2. Detailhandel op het bedrijventerrein	2008	Gaat op in Omgevingsvisie	r
3. Structuurvisie Centrum Rijssen 2025 (SCR2025)	2016	Gaat op in Omgevingsvisie	r
4. Inrichting en organisatieplan lokale uitvoering Wsw en re-integratie	2020	Geen herziening voorzien	c
5. Beleidsplan armoede en schulden	2022	Geen herziening voorzien	r

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

5. Prioriteiten

Maatregelen

Bestrijding Energiearmoede

Omschrijving (toelichting)

Amendement

Onderwerp: "Bestrijding Energiearmoede"

Programma: 2.3 Samen Zorgen

De raad van de gemeente Rijssen-Holten in vergadering bijeen op 12 november 2021,

Overwegende dat:

- onze samenleving redelijk onverwacht te maken heeft gekregen met veel hogere energieprijzen;
- deze hogere energieprijzen gezinnen in ernstige financiële problemen kan brengen, omdat deze noodzakelijke extra uitgaven niet voorzien konden worden;
- de hoge energieprijzen maken dat er naar verwachting landelijk zo'n 700.000 huishoudens met een laag inkomen te maken krijgen met een (te) hoge energierekening in een huis dat niet goed geïsoleerd is;
- het aantal huishoudens dat mogelijk met zogeheten 'energiearmoede' te maken krijgt groter uitvalt dan verwacht, (zo blijkt uit nieuwe cijfers van TNO);
- deze groep moeite heeft met het betalen van de energierekening;
- ook in onze gemeente zullen naar schatting 1000 huishoudens hiermee te maken.
- de gevolgen van de hogere energieprijzen niet moeten leiden tot afsluiting van gas/electrica in de komende (koude) periode doordat mensen de rekening niet kunnen betalen;
- het belangrijk is om samen te werken met organisaties die werkzaam zijn binnen het

sociaal-domein, omdat zij kunnen helpen om de doelgroep in kaart te brengen;

- aanvullend op de landelijke maatregelen om de hogere energierekening deels te compenseren en huizen sneller te isoleren, we ook als gemeente instrumenten kunnen inzetten om hierin wat voor de doelgroep te betekenen;
- de indicatieve kosten, (uitgaande van 1000 minimahuishoudens), bestaande uit financiële compensatie van max € 200 per huishouden per jaar, de inzet van 1fte energiecoach à € 40.000, een starterspakket à € 100 per huishouden en aanjaagbudget van € 50.000 om isoleren huurwoningen te versnellen en gemeentelijke organisatiekosten ad €35.000,- niet in de gemeentebegroting zijn opgenomen;

Besluit:

1. op korte termijn een project op te starten teneinde de gevolgen van de energiearmoede in kaart te brengen en indien ook concreet hulp te bieden om grotere problemen te voorkomen;
2. de incidentele middelen (voorlopig becijferd op € 425.000) ten laste te brengen van het incidenteel perspectief.

Aanvullend op de landelijke maatregelen voorziet het amendement in het deels compenseren van hogere energiekosten en het sneller isoleren van huizen.

Omdat de huishoudens zijn gecompenseerd via landelijke maatregelen was het in 2023 niet nodig aanvullende financiële middelen beschikbaar te stellen vanuit het amendement. Het isoleren van huurwoningen is een taak van de verhuurder. Met de woningstichtingen wordt samengewerkt om woningeigenaren van het gespikkelde bezit te informeren/stimuleren om te gaan verduurzamen en om reuring over verduurzaming in de wijk te krijgen.

Er is geen energiecoach aangesteld maar gekozen voor inzet van meerdere energiecoaches op vrijwillige basis.

Verder is onder de noemer van starterspakketten ingezet op bewustwording van energiekosten en energiebesparende maatregelen. Dit is gebeurd via vouchers, energieboxen en duurzaamheidskwartetten voor basisscholen.

Onder de organisatiekosten zijn uitgaven gedaan voor inzet van (extern) personeel.

Het deel van de incidentele middelen dat niet is besteed, wordt gereserveerd voor komende jaren voor bestrijding energiearmoede.

Innovatie en inspelen op actuele ontwikkelingen

Omschrijving (toelichting)

Het innovatiebudget is beschikbaar gesteld om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen in brede zin.

Lange termijnvisie bedrijventerreinen + uitvoeringsprogramma

Omschrijving (toelichting)

Groei kent zijn grenzen. We lopen aan tegen de letterlijke grenzen van het grondgebied van onze gemeente. Er zal onderzocht moeten worden of we qua gebruik van gronden voor bedrijven nog kunnen groeien op ons eigen grondgebied of dat we over de gemeentegrenzen moeten kijken. Dit vergt veel overleg met stakeholders, provincie en mogelijk andere betrokkenen. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van ondersteuning door een extern bureau met relevante expertise op dit gebied. Dit is in 2023 opgepakt. De verdere uitvoering zal in 2024 plaatsvinden. Hierbij wordt ook de verbinding/koppeling gemaakt met de regionale Kansagenda die in het voorjaar van 2024 wordt opgesteld. Medio 2024 moet duidelijk zijn waar wij als Rijssen-Holtten staan in het kader van de Kansagenda. Er is een extern bureau aan getrokken om ons daar in te ondersteunen.

Nieuwe visie op detailhandel

Omschrijving (toelichting)

Het is noodzakelijk de inmiddels jaren oude detailhandelsvisie te herzien. Om toekomstbestendige winkelcentra te realiseren is een visie noodzakelijk. De visie zal worden opgesteld in samenwerking met betrokken ondernemers(verenigingen).

We willen levendige en compacte centra en een goed vestigingsklimaat, zonder (veel) leegstand en met ruimte voor andere functies. Een visie is nodig als nieuw en actueel kader om ontwikkelingen te kunnen sturen. In 2024 wordt dit verder uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

5. Actuele ontwikkelingen

Maatregelen

Armoedebestrijding

Omschrijving (toelichting)

Er zijn verschillende onderdelen uit het vastgestelde beleidsplan voor armoede en schulden nader uitgewerkt. Zo hebben we het Kind-pakket en het Volwassenfonds Sport en Cultuur geïntroduceerd en zijn de bijdragen van de minimaregelingen opgehoogd in het kader van de druk op bestaanszekerheid.

In 2023 zijn we gestart met het onderzoek naar de armoedeval. De uitkomsten van dit onderzoek worden op 18 april aan u gepresenteerd en zal daarna een vervolg krijgen.

Belangrijk doel van het beleidsplan is het vergroten van de bekendheid van de regelingen, zodat de inwoner beter rondkomt met zijn/haar inkomen. We hebben daarom de communicatie rond de minimaregelingen geïntensiveerd. Denk hierbij onder andere aan 'de week van de geldzorgen' en de campagne daaromtrent. Deze week heeft bijgedragen aan het doorbreken van taboe en schaamte op de onderwerpen armoede en schulden, is goed ontvangen door inwoners en krijgt mogelijk een vervolg.

In het kader van preventie is gestart met een pilot van het programma 'Hoe word je rijk' (Moneystart). Dit zijn geldpreventielessen voor leerlingen van het (voortgezet) middelbaar onderwijs. De evaluatie volgt dit jaar.

Stadsbank Oost-Nederland is gestart met de klantreis, waarbij we in Rijssen-Holten de focus leggen op het vergroten van het bereik van schulddienstverlening en de doorontwikkeling van de toegang tot schulddienstverlening voor onze inwoners.

Voorjaar 2023 is er een netwerkbijeenkomst georganiseerd voor alle diaconieën en partners met als achterliggende gedachte dat samenwerking nodig is om armoede in Rijssen-Holten te bestrijden.

Daarnaast is de rijksregeling voor de energietoeslag uitgevoerd tot 150% van het sociaal minimum en is het treffen van energiebesparende maatregelen gestimuleerd. Aanvullend is lokaal de tijdelijke verruiming bijzondere bijstand t.b.v. vergoeding energiekosten geïntroduceerd. Dit diende als een aanvullend (deels tijdelijk) vangnet op het landelijke overheidsbeleid (zoals prijsplafond energie). Naast een regeling voor particulieren is er ook voorzien in een tijdelijke regeling voor verenigingen en maatschappelijke organisaties.

Iedereen doet mee

Omschrijving (toelichting)

Na een aantal jaren van zeer hoge uitstroom van uitkeringsgerechtigden naar betaald werk en positief resultaat op de BUIG (uitkeringsbudget) zien we nu dat binnen het bijstandsbestand de groep met een gemiddeld grotere achterstand tot de arbeidsmarkt blijft groeien. We hebben extra geïnvesteerd in deze groep mensen. Dit is noodzakelijk om de kans tot slagen (uitstroom naar werk) op termijn mogelijk te maken. Uw raad heeft de nieuwe re-integratieverordening in september vastgesteld en hierbij extra ruimte gegeven om mensen via beschut werk te plaatsen. We hebben hier gevolg aan gegeven. Ook hebben we, vooral in de uitvoering, geïnvesteerd in de samenwerking met Stichting De

Sterkerij. Om de rollen opdrachtgever en opdrachtnemer zuiver te houden zijn we niet toegetreden tot het bestuur en hebben we vanuit onze opdrachtgeversrol de verdere ontwikkeling van de stichting naar een bredere voorziening ondersteund. Dit proces loopt komende jaren nog door.

Menselijke maat

Omschrijving (toelichting)

In mei 2022 is het coalitieakkoord “Met daadkracht, in vertrouwen” vastgesteld door de gemeenteraad. In het coalitieakkoord wordt als volgt gesproken over de menselijke maat:

We gaan verder met de transformatie in het sociaal domein door in te zetten op preventie, laagdrempelige en collectieve voorzieningen en het mobiliseren van de kracht uit de samenleving. Wettelijke en budgettaire grenzen tussen de verschillende domeinen of organisaties mogen niet belemmerend werken in het toekennen van zorg die inwoners nodig hebben. Dit vraagt een manier van denken die niet gaat over regels, indicaties of beleid, maar oog heeft voor de menselijke maat, voor de persoon over wie het gaat.

In het actieprogramma van het college staat dat er een startnotitie menselijke maat komt in 2023. Deze is in december 2023 opgeleverd. In deze notitie wordt de context en betekenis van menselijke maat beschreven en wordt voorgesteld om vooral aan de slag te gaan met wat dit in de praktijk betekent voor Rijssen - Holten. Dit gaan we doen door vier knelpunten (binnen verschillende domeinen) te inventariseren en deze aan te pakken. Hier betrekken we ook onze inwoners bij.

Soweco

Omschrijving (toelichting)

De afwikkeling van SOWECO GR is vertraagd maar verloopt volgens plan verwachting is dat het eind september definitief geregeld is. De schriftelijke bevestiging is toegezegd en nog niet ontvangen. Het batig saldo van de afwikkeling van de GR is verwerkt in de gemeentejaarrekening.

Statushouders integreren

Omschrijving (toelichting)

We ondersteunen statushouders bij het integreren en meedoen in onze samenleving, door uitvoering te geven aan de Wet inburgering 2021. Door de latere instroom van mensen die onder de nieuwe Wet inburgering vallen is de uitvoering hiervan (zoals de verschillende leerroutes) pas in de tweede helft van 2022 op gang gekomen. Streven is deze routes structureel budgetneutraal uit te voeren. Verder hebben we niet helemaal voldaan aan de taakstelling 2022 die ons door de provincie is opgelegd voor het huisvesten van statushouders. Het niet-gerealiseerde deel is doorgeschoven naar 2023.

De huisvestingstaakstelling 2023 is fors hoger dan 2022. Deze taakstelling 2023 hebben we niet gerealiseerd. Dit komt mede doordat we te weinig koppelingen hebben gekregen, waarbij de koppelingen bovendien vrijwel allemaal 'alleengaanden' betreft die gezinshereniging aanvragen. Het duurt op dit moment erg lang voordat nareizigers daadwerkelijk arriveren. Het aanbieden van passende huisvesting aan alleengaanden is feitelijk mogelijk zodra de nareizigers er zijn. Wel hebben we in 2023 meegedaan met de pilot hervestigers van het COA. Daarmee hebben we 14 personen opgevangen en gehuisvest. Deze personen tellen mee voor de huisvestingstaakstelling 2023.

De komst van het AZC zal ons deels helpen in de huisvesting van statushouders die aan onze gemeente gekoppeld zijn, maar nu nog in verder weg gelegen AZC's zijn ondergebracht of in een CNO ergens in Nederland zijn ondergebracht. Die zullen, conform de contractafspraken met COA, naar 'ons' AZC worden overgebracht, zodat ze al kunnen starten met hun inburgering. Ze tellen dan nog niet mee in onze huisvestingstaakstelling.

Het realiseren van reguliere huisvesting voor statushouders is een groot probleem. Niet alleen vanwege de totaal beschikbare woningvoorraad. Ook voor 1-2 pers. huishoudens en grote gezinnen blijft het problematisch passende woonruimte te vinden.

Financieel programmaoverzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Primair begroting 2023	Gewijzigde begroting 2023	Realisatie 2023	Saldo 2023
PRG1.05	05 Ondernemen en werk				
Lasten					
PRDP250	Markten	118	118	120	-3
PRDP251	Economische zaken	330	449	344	105
PRDP800	Werkgelegenheid	4.064	4.056	4.080	-24
PRDP801	Bijstandsverlening	8.220	12.074	11.049	1.025
PRDP802	Sociale zekerheid	178	165	42	123
PRDP803	Inkomensvoorzieningen	321	215	239	-24
Totaal Lasten		13.231	17.076	15.874	1.202
Baten					
PRDP250	Markten	-14	-14	-13	-1
PRDP251	Economische zaken	-42	-42	-53	11
PRDP800	Werkgelegenheid	0	-821	-924	103
PRDP801	Bijstandsverlening	-6.199	-8.411	-7.377	-1.034
PRDP802	Sociale zekerheid	-137	-123	0	-123
PRDP803	Inkomensvoorzieningen	0	-1	-1	0
Totaal Baten		-6.391	-9.412	-8.368	-1.044
Onttrekkingen					
PRDP251	Economische zaken	0	0	0	0
PRDP800	Werkgelegenheid	-69	-358	-358	0
Totaal Onttrekkingen		-69	-358	-358	0
Stortingen					
PRDP800	Werkgelegenheid	0	450	524	-75
Totaal 05 Ondernemen en werk		6.771	7.756	7.672	84

Toelichting op de programma baten en lasten

Binnen dit programma worden de volgende afwijkingen hieronder verklaard. Deze afwijkingen zijn niet één op één terug te vinden in bovenstaande tabel omdat de baten en lasten veelal verdeeld zijn over meerdere kostenplaatsen/producten binnen het financiële programmaoverzicht.

- Budgetoverhevelingen (voor een specificatie, zie bijlage) € V
20.000
- Periodieke uitkeringen (BUIG) € N
425.00
0

Bij de najaarsnota 2023 is een te positief resultaat gepresenteerd (€ 800.000). Het aantal verstrekte uitkeringen is hoger uitgevallen. Ook het bedrag per uitkering lag hoger. Per saldo resteert een voordeel van € 375.000. Dit is € 425.000 minder voordelig dan eerder gepresenteerd.

- Minimabeleid € V
388.00
0

Het nieuwe beleidsplan armoede en schulden is in november 2023 in werking getreden. De uitgaven blijven in de eerste 2 maanden nog achter bij de verwachtingen (€ 149.000 voordelig). De beschikbare budgetten voor energiearmoede zijn niet volledig uitgegeven. Een bedrag van € 224.000 is beschikbaar gehouden door dit op P15. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien te storten in de reserve bestrijding energiearmoede.

- Vorderingen sociale dienst € N
108.00
0

De vorderingen van de sociale dienst worden jaarlijks bijgesteld. Gekeken wordt hoe groot de kans is dat bedragen daadwerkelijk ingevorderd kunnen worden. Er is rekening gehouden met € 108.000 minder inkomsten.

- BBZ € V
104.00
0

In het kader van de uitvoering van het Bijstandsbesluit Zelfstandigen (BBZ) is per saldo € 104.000 minder uitgegeven. Het betreft vooral meer terugbetalingen en minder verstrekkingen. Verder zijn de vorderingen positief geherwaardeerd.

- Diverse kleine verschillen < € 75.000 € V
105.00
0

Regeling beleidsindicatoren (BBV)

	Rijssen-Holten
Funciemenging [%]	61,1
Vestigingen (van bedrijven) [per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar]	146,5
Banen [per 1.000 inwoners van 15-64 jaar]	1000,2
Netto arbeidsparticipatie [%]	
Personen met een bijstandsuitkering [per 10.000 inwoners]	176,4
Lopende re-integratievoorzieningen [per 10.000 inwoners van 15-64 jaar]	147,8